

عنوان	نقش فناوری بلاکچین در شکل‌گیری ابزارهای مالی مدرن در اکوسیستم نوین خدمات مالی
سخنران	دکتر مهدی قائمی اصل (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)
اعضای پنل	دکتر سید احمدرضا جلالی نائینی، دکتر مهدی نوری، دکتر میثم رافعی
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۸/۰۵/۰۷	

شناخت بازارهای مالی مدرن، برای تحلیلگران مالی ضروری است. فناوری دفتر کل توزیع شده (DLT) یا همان بلاکچین، بستری برای اکوسیستم نوین خدمات مالی است. فناوری بلاکچین، امروزه دیگر فناوری نوین محسوب نمی‌شود، اما کاربردهای آن در ابزارهای خدمات مالی به کار گرفته می‌شود. بلاکچین را می‌توان به عنوان یک مکانیزم غیرانسانی و غیرحاکمیتی برای تبادلات اطلاعاتی و مالی در نظر گرفت، یک نهاد اعتماد برانگیز که دخالت یک نهاد ثالث تأثیرگذار انحصاری را ملغی می‌کند.

کاربردهای بلاکچین در سیستم‌های مالی در ۹ بخش در این مقاله ارائه شده است:

- ۱- پرداخت جهانی
- ۲- فرآیند پردازش دعاوی مالکیت و خسارت
- ۳- وام اتحادیه‌ای
- ۴- تأمین سرمایه‌ی تجارت
- ۵- اوراق قرضه قابل تغییر احتمالی
- ۶- فرآیند انطباق خودکار
- ۷- مدیریت سرمایه‌گذاری از طریق فرآیند رأی‌گیری غیابی
- ۸- تجدید نظر در دارایی‌ها
- ۹- امور مربوط به پس از معامله تجاری

در مبحث کاربردهای بلاکچین اطلاعاتی موجود است که عنوان می‌شود:

- بیش از ۲۴ کشور در آن سرمایه‌گذاری کردند.
- بیش از ۲۵۰۰ حق امتیاز در طول سه سال گذشته ثبت شده است.
- بیش از ۹۰ شرکت به بلاکچین پیوستند.
- ۸۰ درصد بانک‌ها به صورت عملیاتی از فناوری بلاکچین استفاده کردند.
- بیش از ۱,۴ بیلیون دلار سرمایه‌گذاری خطر پذیر انجام شده است.
- بیش از ۹۰ بانک مرکزی شروع به فعالیت بلاکچین کردند.

متصور است که بلاکچین آخرین فناوری است و همه‌ی مشکلات را حل می‌کند، اما با نگاه واقع بینانه و در نظر گرفتن دلالت‌های زیر، موضوع شفاف سازی می‌شود:

۱. امکان آسان سازی و کارآمد سازی خدمات مالی را فراهم می‌کند.
۲. این فناوری معجزه و اکسیر نیست، بلکه به عنوان یک فناوری و شالوده‌ی کار در نظر گرفته می‌شود.
۳. کاربردهای بلاکچین بسته به هر کاربرد مزایای متفاوت دارد ولی اشتراکاتی هم دارند.
۴. تعیین هویت دیجیتال که یک فاکتور ضروری در فناوری‌های مبتنی بر بلاکچین است.
۵. موثرترین کاربرد همکاری عمیق بین نوآورها و متصدیان است.
۶. زیرساخت‌های ضروریات کسب و کار مطرح می‌شوند.

بلاکچین یکی از انواع فناوری‌ها یا تکنولوژی‌های تحول آفرین است که زیرساخت‌های آتی را برای خدمات شکل می‌دهد و یک مجموعه از یک جعبه ابزار پیشرفته است که نمی‌تواند به تنهایی فاکتور نهایی باشد، بلکه یکی از فاکتورهاست.

کاربردهای بلاکچین که در بالا اشاره شد، به اختصار بدین شرح است:

۱- **پرداخت جهانی:** پرداخت جهانی از بزرگترین زمینه‌های مبادلات مالی در دنیاست. بلاکچین بستر ساده‌تر و سریع‌تر با کارمزد کمتر برای حجم بالای مبادلات جهانی است. از مشکلات این تبادلات می‌توان به همکاری غیرکارا، آسیب پذیری در احراز هویت، هزینه‌ها و تأخیرها، استعداد بروز خطا، نیازمندی به نقدینگی بالا، نیازمندی در تطابق رگولاتوری اشاره کرد.

۲- **فرآیند پردازش دعاوی مالکیت و خسارت:** از مشکلات اساسی در این بخش می‌توان به تجربه نامطلوب در گزارش دهی مشتری به کارگزار، واسطه‌های پر هزینه، از هم گسیختگی منابع، امکان کلاهبرداری و پردازش‌ها به صورت دستی با اسناد جعلی اشاره نمود. در بلاکچین، گسست بین قسمت‌ها به دلیل شکل‌گیری دارایی هوشمند از بین می‌رود.

۳- **وام‌های سندیکایی:** مجموعه‌ای از سرمایه‌گذاران در اتحادیه‌های مالی با نیازهای مشترک، سندیکا را تشکیل می‌دهند. چهار جزء اصلی در این بخش شامل تشکیل سرمایه، درخواست وام فرد جدید، بررسی آماری، برگشت سود و اصل وام می‌باشد.

۴- **تأمین مالی سرمایه‌ی تجارت:** قبل از فناوری بلاکچین، تأمین مالی فرآیندی طولانی بود. اکنون با روند سریع، شفاف، حذف واسطه‌گری، اجرای متمرکز قرارداد مواجه هستیم.

۵- **بازارهای بدهی و استقراض (اوراق قرضه):** جذاب‌ترین کاربرد بلاکچین می‌باشد. این بازارها از مهم‌ترین ابزارهای مالی هستند و فناوری بلاکچین باعث تسهیل فعالیت این بازارها شده است. چالش‌های اصلی در این بخش تأخیر، فقدان گزارش، ترس، روش‌های نامطلوب و ... می‌باشد. با داشتن smart contract اطلاعات در لحظه در اختیار سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد.

- ۶- **فرآیند انطباق خودکار:** این فرآیند هزینه‌ی زیادی برای شرکت‌ها ایجاد می‌کند، از مشکلات این فرآیند می‌توان به تعیین محدود، تعاملات محدود، بازبینی زمان‌بر، عدم تمرکز و عدم یکپارچگی در تکنولوژی اشاره کرد.
- ۷- **سیستم رأی‌گیری برای شرکت‌ها:** رأی‌گیری به صورت غیابی انجام می‌شود و شرکت‌های پروکسی آراء را جمع‌آوری می‌کنند و در اختیار شرکت اصلی قرار می‌دهند. مزیت این روش این است که جمع‌آوری آراء طی چند ثانیه‌ای رخ می‌دهد و تخلف صورت نمی‌گیرد.
- ۸- **به وثیقه گذاشتن مجدد دارایی‌ها:** در سیستم وثیقه گذاری امکان " باز وثیقه‌گذاشتن " بالاتر از ۱۴۰ درصد غیر قانونی هست. با بکارگیری این فناوری به دلیل وثیقه‌گذاری در لحظه، این روند قانونی شده و سریع‌تر و کاراتر امکان پذیر است.
- ۹- **امور مربوط به پس از معامله‌ی تجاری:** یکی از مهمترین کاربردهاست و در بازارهای مالی موثر و معتبر است. با بلاکچین هویت و مالکیت منحصر بفرد در لحظه، بین خریدار و فروشنده ایجاد می‌شود.

اعضای پنل

دکتر میثم رافعی: هم‌اکنون ۹ بند ارائه شده در مورد کاربرد بلاکچین در ابزارهای مالی، لزوماً در کشور ما عملیاتی نیستند و بعضی موارد هم بدون در نظر گرفتن بلاکچین حتی در کشور وجود ندارند. تنها قسمتی که در ایران قابل بحث و قابل اجراست بحث بیمه‌هاست، وجود قوانین پیچیده و سخت در بحث بیمه‌ها با بکارگیری بلاکچین راحت‌تر قابل اجرا می‌شود.

دکتر سید احمدرضا جلالی نایینی: برای هر فعالیتی لزوماً بلاکچین سودآور نیست، هرجایی که بتوان اطلاعات را با هزینه‌ی کمتری ایجاد نمود، این فناوری قابل اجراست.

دکتر مهدی نوری: هر تکنولوژی بستری دارد، پیشروترین و محرک‌ترین بخش، بخش مالی است. در بحث مالی به دلیل ناکارآمدی و امکان کلاهبرداری وجعل، فناوری بلاکچین می‌تواند مشکلات را حل کند.

جمع بندی

در مبادلات، به دلیل وجود واسطه در بخش مالی امکان خطا وجود دارد. در خصوص موارد ذکر شده در قسمت کاربردهای بلاکچین می‌توان گفت که با بکارگیری این فناوری مشکلات و امکان خطاها کاهش می‌یابد. با استفاده از بلاکچین به شفافیت، صحت، کارایی، حداقل هزینه‌ی تراکنش و... دست می‌یابیم.